

Nr 183.

Godkänd av första kammaren den 18 juni 1923.

Godkänd av andra kammaren den 18 juni 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts i särskilda propositioner gjorda framställningar rörande pension dels åt vissa i lantförsvarets tjänst anställda eller förut anställda personer, dels ock åt efterlevande till vissa i försvarets tjänst anställda eller förut anställda personer.

(Bankoutskottets utlåtande nr 42.)

Till Konungen.

I nedannämnda till riksdagen avlätna, respektive den 9 februari, den 9 mars och den 16 mars 1923 dagtecknade propositioner har Eders Kungl. Maj:t framställt förslag i följande ämnen, nämligen:

i *propositionen nr 213*, under punkterna 1:o—14:o, rörande pensionering av vissa i lantförsvarets tjänst anställda eller förut anställda personer;

i *propositionen nr 59*, under punkterna 1:o—5:o, angående pension å allmänna indragningsstaten åt efterlevande till vissa i lantförsvarets tjänst anställda eller förut anställda personer; samt

i *propositionen nr 218*, under punkterna 1:o—4:o, angående pension å allmänna indragningsstaten åt efterlevande till vissa i försvarets tjänst anställda eller förut anställda personer.

1:o) I punkt 1:o av ovannämnda proposition nr 213 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra tvätterskan vid Norrlands dragonregemente Anna Brita Lindqvist, född Öberg, må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

Under hänvisning till av riksdagen tidigare i liknande fall lämnade medgivanden får riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders

Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

2:o) Under punkt 2:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre sadelmakeriarbetaren vid Andra livgrenadjärregementets intendenturverkstäder Gustaf Fredrik Borg må från och med den 1 december 1922 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, som står i överensstämmelse med förut i liknande fall tillämpade grunder, har icke föranlett anmärkning från riksdagens sida, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

3:o) I punkt 3:o av propositionen nr 213 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att skomakarmästaren vid Göta ingenjörskårs intendenturverkstäder Anders Gustav Hägg må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

4:o) Under punkt 4:o av propositionen nr 213 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre skomakeriarbetaren vid Andra livgrenadjärregementets intendenturverkstäder August Johansson må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

5:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom under punkt 5:o i propositionen nr 213 framställda förslag får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit, att skrädderiarbetaren vid Kronobergs regementes intendenturverkstäder Karl Johan Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor.

6:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 6:o i propositionen nr 213, har riksdagen medgivit, att skrädderiarbetaren vid Kronobergs regementes intendenturverkstäder Nils Johan Jonasson från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor.

7:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 7:o av samma proposition gjorda framställning har riksdagen medgivit, att skrädderiföreståndaren vid Smålands artilleriregementes intendenturverkstäder Axel Jonas Skoog må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av åttahundra kronor.

8:o) Under punkt 8:o av propositionen nr 213 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att sadelmakeriföreståndaren vid Bohusläns regementes intendenturverkstäder Johan Kristian Arvid Roggentin må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 800 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

9:o) Under punkt 9:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att faktoriarbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Per Viktor Jansson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid faktoret, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Enligt riksdagens bankoutskott tillhandakommet meddelande har bemälda Jansson den 19 mars 1923 avlidit. I följd härav har ifrågavarande proposition icke föranlett någon riksdagens åtgärd.

10:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 10:o av ifrågavarande proposition nr 213 föreslagit, har riksdagen medgivit, att skrädderiarbetaren vid Gottlands infanteriregementes intendenturverkstäder Niklas Theodor Hedman må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av femhundra kronor.

11:o) I punkt 11 av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att skrädderiarbetaren vid Skånska dragonregementets intendenturverkstäder Ola Nordström må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Då Nordström, som vid sin första anställning i statens tjänst redan överskridit 55 års ålder, endast kan räkna omkring 13 tjänstår i sådan tjänst, synes det visserligen kunna ifrågasättas, huruvida över huvud taget

någon pension av statsmedel borde beredas honom. Med hänsyn till ett av 1921 års riksdag fattat beslut i ett liknande fall har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

12:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom under punkt 12:o av ifrågavarande proposition nr 213 gjorda framställning, har riksdagen medgivit, att förre skrädderiarbetaren vid Södermanlands regementes intendenturverkstäder Lars Fredrik Larsson må från och med den 1 mars 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra kronor.

13:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 13:o av meranämnda proposition nr 213 framställda förslag och under erinran om tidigare av riksdagen fattade beslut i liknande fall har riksdagen medgivit, att förre faktoriarbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Johan Mauritz Svensson må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av fyrahundra kronor.

14:o) I punkt 14:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att indelte furiren vid Skaraborgs regemente Carl August Thorsell må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att pensionen jämte vad honom må bli tilldelat från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till sammanlagt 600 kronor.

Med hänsyn till de särskilda omständigheter, som i förevarande fall åberopats, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att Thorsell må, ehuru han såsom indelt furir är berättigad till understöd från Vadstena krigsmanshuskassa, åtnjuta särskild pension i anledning av sin tjänstgöring i regementets matinrättning. Riksdagen, som i fråga om det i sådant avseende föreslagna beloppet ej funnit anledning till erinran, har därför bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

15:o) Under punkt 1:o av ovannämnda proposition nr 59 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktmästaren vid artilleristabens lokaler i Stockholm Frans Wilhelm Klints änka Josefina Hardiana Klint, född Lindgren, må från och med den 1 oktober 1921, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

På de i propositionen anförda skäl har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

16:o) I punkt 2:o av propositionen nr 59 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att renhållningsarbetaren vid Vendes artilleriregemente Per Nilsson Malms änka Anna Malm, född Hansson, må från och med den 1 maj 1922, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Med hänsyn till Malms 47-åriga anställning i statens tjänst och övriga i ärendet åberopade omständigheter har riksdagen ansett sig böra medgiva, att en årlig pension av 300 kronor beviljas änkan Malm, som uppnått en ålder av 74 år.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

17:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom under punkt 3:o av propositionen nr 59 gjorda framställning har riksdagen medgivit, att förre t. f. verkmästaren vid fortifikationen Jöns Petter Perssons änka Johanna Vilhelmina Persson, född Larsson, må från och med den 1 maj 1922, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra kronor.

18:o) I punkt 4:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förmannen vid arméns intendenturförråds å Karlsborg havremagasin Gustaf Arvid Emanuelssons änka Maria Emanuelsson, född Gustafsson, och makarnas minderåriga barn Carl Gustaf, Ebba Maria och Anna Margareta må från och med den 1 augusti 1922 komma i åtnjutande av pensioner å allmänna indragningsstaten, änkan, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med 300 kronor årligen samt ett vart av barnen till och med det år, varunder det fyller 18 år, med 100 kronor årligen.

I betraktande av de uti ärendet anförda ömmande omständigheterna har riksdagen funnit sig böra medgiva, att understöd av statsmedel beviljas änkan Emanuelsson och hennes minderåriga barn. Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan har riksdagen ej funnit anledning till annan erinran än att understöden synas böra utgå från och med den 1 januari 1923.

Riksdagen har alltså, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att förmannen vid arméns intendenturförråds å Karlsborg havremagasin Gustaf Arvid Emanuelssons änka Maria Emanuelsson, född Gustafsson, och makarnas minderåriga barn Carl Gustaf, Ebba Maria och Anna Margareta må från och med den 1 januari 1923 komma i åtnjutande av pensioner å allmänna indragningsstaten, änkan, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med trehundra kronor årligen samt ett vart av barnen till och med det år, varunder det fyller 18 år, med etthundra kronor årligen.

19:o) Under punkt 5:o av förevarande proposition nr 59 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att fodermarsken vid Gudhems remontdepå Karl Johan Larssons änka Johanna Maria Larsson, född Johansson, och makarnas barn Maria Karin och Sofia må från och med den 1 januari 1923 komma i åtnjutande av pensioner å allmänna indragningsstaten, änkan, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med 300 kronor årligen samt ett vart av barnen till och med det år, varunder det fyller 18 år, med 100 kronor årligen.

Då, såsom av handlingarna i ärendet framgår, änkan Larsson är född år 1880 och sålunda ännu är jämförelsevis ung samt ingen antydan föreligger, om att hon skulle vara sjuklig, synes det kunna ifrågasättas, huruvida någon pension av statsmedel borde beredas henne. I betraktande av vad i propositionen anförts rörande hennes ekonomiska ställning och med hänsyn till ett av 1917 års riksdag fattat beslut i ett liknande fall har riksdagen emellertid, med avseende fäst at å mannens långvariga och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst, icke velat motsätta sig, att understöd beviljas såväl änkan Larsson som hennes minderåriga barn.

Riksdagen har sålunda bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

20:o) Under punkt 1:o av ovanberörda proposition nr 218 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att tygarbetaren vid Karlsborgs tygstation Karl Oskar Erikssons änka Josefine Eriksson, född Johansdotter Granath, må från och med den 1 januari 1923, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

På grund av de i ärendet åberopade omständigheterna har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

21:o) I punkt 2:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att arbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Axel Anderssons änka Elin Maria Andersson, född Gustafsson, må från och med den 1 februari 1923, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Då faktoriarbetaren Andersson under en tid av endast omkring 15 år två skilda omgångar varit anställd vid gevärsfaktoret och hans efterlämnade änka, som är född år 1876, såvitt handlingarna utvisa, är fullt frisk och arbetsför, har riksdagen icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om beredande av pension åt änkan Andersson. Riksdagen har i stället medgivit, att, på sätt tidigare i åtskilliga liknande fall skett, hjälp må

utgå i form av uppfostringsbidrag åt makarnas minderåriga barn. Dessa bidrag hava bestämts till 100 kronor för vardera barnet, att utgå från och med 1 januari 1923 till och med det år, under vilket barnet fyller 18 år.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att vardera av avlidne arbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Axel Anderssons omyndiga barn Alfild Vanja Elisabet och Tage Gunnar Ingvar må från och med den 1 januari 1923 till och med det år, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av etthundra kronor.

22:o) Under punkt 3:o av ifrågavarande proposition nr 218 har Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen medgiva, att daglönaren vid flottans varv i Stockholm Carl Florentin Schölander Hagmans änka Josefina Schölander, född Nordström, må från och med den 1 januari 1923, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Då daglönaren Schölander Hagman under en tid av sammanlagt omkring 48 år varit i statens tjänst anställd och hans efterlämnade änka, som uppnått en ålder av över 70 år, är sjuklig och medellös, har riksdagen funnit det vara billigt, att något understöd av statsmedel beredes henne under hennes återstående livstid; och har riksdagen intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i sådant avseende.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

23:o) I punkt 4:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen medgiva, att förre arbetaren August Alfred Kjellströms änka Anna Matilda Kjellström, född Höglund, faktoriarbetaren Vilhelm Johan Nilssons änka Hulda Maria Nilsson, född Pettersson, och förre faktoriarbetaren Carl Axel Sandströms änka Albertina Fredrika Sandström, född Julin, samt materialbokhållaren Josef Ronald Björkmans och hans änka Elsa Maria Björkmans, född Fredriksson, barn Majken Ronaldina och Rose-Marie Birgitta ävensom faktoriarbetaren Carl August Carlssons och hans jämväl avlidna hustrus barn Alfred Leonard, Sven Gunnar och Einar Teodor må, räknat från och med den 1 januari 1923, komma i åtnjutande av årliga pensioner å allmänna indragningsstaten, en var av änkorna Kjellström, Nilsson och Sandström med 300 kronor, ett vart av makarna Björkmans två barn med 100 kronor och ett vart av makarna Carlssons tre barn med 150 kronor att utgå till en var av nyssnämnda änkor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt till ett vart av ifrågavarande barn till och med det år, varunder det fyller 18 år.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser understöd åt änkorna Kjellström och Sandström samt åt materialbokhållaren Björkmans och faktoriarbetaren Carlssons minderåriga barn, har riksdagen, med hänsyn till tidigare av riksdagen fattade beslut beträffande understöd åt efterlevande till arbetare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori, intet att erinra. Vad angår förslaget om pension till änkan Nilsson, vill riksdagen framhålla, att faktoriarbetaren Nilsson under endast omkring 16 år varit anställd vid faktoret samt att änkan, vilken visserligen lider av »svag kropps-konstitution och allmän svaghet», endast är 47 år gammal. Vid sådant förhållande har statens understöd i förevarande fall syntts böra inskränkas till uppfostringsbidrag åt makarna Nilssons tre minderåriga barn och bestämts till 100 kronor åt vart och ett av nämnda barn, att utgå från och med den 1 januari 1923 till och med det år, under vilket barnet fyller 18 år.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att förre arbetaren August Alfred Kjellströms änka Anna Matilda Kjellström, född Höglund, och förre faktoriarbetaren Carl Axel Sandströms änka Albertina Fredrika Sandström, född Julin, samt materialbokhållaren Josef Ronald Björkmans och hans änka Elsa Maria Björkmans, född Fredriksson, barn Majken Ronaldina och Rose-Marie Birgitta, faktoriarbetaren Vilhelm Johan Nilssons och hans änka Hulda Maria Nilssons, född Pettersson, barn Ebba Fredrika, Aina Maria och Nils Artur ävensom faktoriarbetaren Carl August Carlssons och hans jämväl avlidna hustrus barn Alfred Leonard, Sven Gunnar och Einar Teodor må, räknat från och med den 1 januari 1923, komma i åtnjutande av årliga understöd å allmänna indragningsstaten, vardera av änkorna Kjellström och Sandström med trehundra kronor, ett vart av makarna Björkmans två barn samt makarna Nilssons tre barn med etthundra kronor och ett vart av makarna Carlssons tre barn med etthundrafemtio kronor, att utgå till vardera av nyssnämnda änkor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt till ett vart av ifrågavarande barn till och med det år, varunder det fyller 18 år.

Stockholm den 18 maj 1923.

Med undersåtlig vördnad.